



Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

DPR-IV.070.57.2025.

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

odpowiadając na wystąpienie z 21 lipca 2025 r. znak: III.7064.216.2025.JA w sprawie dotyczącej prośby o ponowne przedstawienie stanowiska odnośnie świadczenia pielęgnacyjnego opiekunom osób z niepełnosprawnością po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r. (sygn. akt K 38/13) uprzejmie proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 21 października 2014 r. (sygn. Akt K38/13) art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych wskazuje, że świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18. roku życia bądź w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia. Należy jednak zauważyć, że Trybunał Konstytucyjny nie orzekł, że cały ww. przepis jest niekonstytucyjny.

W uzasadnieniu do ww. wyroku Trybunał Konstytucyjny jednoznacznie określił jaki jest jego skutek wejścia w życie:

„Skutkiem wejścia w życie niniejszego wyroku nie jest ani uchylenie art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, ani uchylenie decyzji przyznających świadczenia, ani wykreowanie „prawa” do żądania świadczenia dla opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, jeżeli niepełnosprawność podopiecznych nie powstała w okresie dzieciństwa. Trybunał Konstytucyjny orzekł ostatecznie o niekonstytucyjności jedynie części normy wynikającej z art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych.”

Obowiązujące zatem przepisy art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, w jego brzmieniu do 31 grudnia 2023 r., zgodnie z którym świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18. roku życia (lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia), wynika z ww. wyroku i uzasadnienia Trybunału Konstytucyjnego (sygn. Akt K38/13), powszechnie dostępnego m.in. na stronie internetowej TK.

Komunikat dotyczący wskazanych przez sam Trybunał Konstytucyjny skutków wyroku z dnia 21 października 2014 r. (sygn. akt K38/13), jest też zamieszczony na stronie internetowej MRPiPS pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/rodzina/informacja-o-wyroku-trybunalu-konstytucyjnego-z-dnia-21-pazdziernika-2014-r-sygn-akt-k-3813-w-sprawie-zgodnosci-z-konstytucja-art-16a-ust-2-i-art-17-ust-1b-ustawy-o-swadczeniach-rodzinnych>

Powyższy przepis art. 17 ust. 1b został uchylony dopiero z dniem 1 stycznia 2024 r., tj. z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym, która znowelizowała warunki nabywania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, co oznacza, że do tej daty przepis obowiązywał.

Jednocześnie należy wskazać, że Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie posiada uprawnień do oceny wniosków i zaleceń kontrolnych z przeprowadzanych przez wojewodów kontroli prawidłowości realizacji zadań z zakresu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Ustalenie ewentualnych konsekwencji w przypadku stwierdzenia, po przeprowadzonej kontroli, nieprawidłowości w realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, w tym z zakresu realizacji świadczeń rodzinnych, zgodnie z przepisami ustawy dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej należy do kierownika jednostki kontrolującej (wojewody).

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/